Jak stworzyć i uporządkować domowe archiwum?

Historia mojej rodziny

Pracownia Historii Mówionej

Początek

Od czego zacząć?

- Utrwalanie rodzinnej historii należy zacząć od rozmowy z najbliższymi i przejrzenia rodzinnych albumów. Warto spisać wszystkie cenne informacje od babć, dziadków, stryjków, ciotecznych babć itp. Określenie roku i miejsca urodzenia naszego przodka, ślubu, śmierci krewnych czy nazwiska panieńskiego matki, babci, prababci ułatwi wyszukiwanie metryk chrztu czy aktów urodzeń.

- Na tej podstawie można spróbować rozpisać własne drzewo genealogiczne. Na tym etapie nie będzie jeszcze zbyt okazałe, ale stanie się bazą do dalszej pracy.

Pracownia Historii Mówionej

Spisz daty urodzin, ślubu i śmierci swoich bliskich.

Przejrzyj rodzinne albumy i dokumenty, np. akty własności domu dziadków.

Odwiedź cmentarze, porównaj daty z nagrobków z tymi z przekazów ustnych.

Odwiedź swoich rodziców, dziadków. Dopytaj o ważne daty i nazwiska. Nagraj lub spisz wspomnienia.

Spróbuj spisać własne drzewo genealogiczne, istnieją programy komputerowe, które ułatwiają pracę.

„Jak daleko sięga ludzka pamięć” – porządkowanie historii rodziny najłatwiej zacząć od wspomnień najbliższych.

Uporządkowanie wspomnień przodków pozwoli na dokładniejsze poszukiwania w dalszych etapach prac genealogicznych.

Pracownia Historii Mówionej

Szukanie źródeł

Porządkowanie historii rodzinnej to przede wszystkim praca ze zdjęciami i dokumentami. Podczas „badań” trzeba będzie przejrzeć wiele dokumentów, by dojść do tego właściwego. Dokumenty, które pomogą odbudować historię rodzinną to między innymi:

metryki cywilne (akta urodzeń, małżeństw, zgonów)	akta sądowe i notarialne
metryki kościelne (akta urodzeń, małżeństw, zgonów)	spisy ludności
dokumenty szkolne, uniwersyteckie	dokumenty zawodowe
dokumenty wojskowe i partyjne	akta organizacji społecznych, darowizn itp.

Pracownia Historii Mówionej

Gdzie szukać informacji o przodkach?

starsze niż 100 lat

- metrykalne zasoby internetowe
- archiwa kościelne, diecezjalne i parafialne
- Archiwum Państwowe

młodsze niż 100 lat

- Urząd Stanu Cywilnego
- archiwa, np. szkolne, zakładów pracy
- archiwa IPN

nieokreślone

- ustne przekazy członków rodziny
- społecznościowe platformy genealogiczne
- cmentarze
- płatne badania genealogiczne

Pracownia Historii Mówionej

1 Metryki urodzenia młodsze niż 100 lat (czyli od 1922 roku i później), a także metryki ślubów i zgonów młodsze niż 80 lat znajdują się w Urzędach Stanu Cywilnego. Starsze przekazywane są do Archiwum Państwowego. Jeżeli jednak księga ma zakres lat np. 1890 – 1930, przekazana zostanie po 100 (lub 80) latach od wpisu ostatniej metryki. Metryki z Urzędu Stanu Cywilnego mogą pobierać wstępni i zstępni krewni (czyli potomkowie i przodkowie) oraz osoby do tego upoważnione.

2 Metryki starsze niż 100 lat z reguły znajdują się w Archiwum Państwowym, należy jednak pamiętać, że nie zawsze są one w najbliższym archiwum dla danej miejscowości. Dostęp do metryk jest bezpłatny, nielimitowany i nie musimy udowadniać pokrewieństwa.

3 Osobną kategorię stanowią poszukiwania w parafiach oraz archiwach kościelnych. Dostęp jest zależny od parafii, może być ograniczony. Należy jednak pamiętać, że parafie nie mają obowiązku udostępniania ksiąg.

4 Od kilku lat trwają prace digitalizacyjne zarówno prowadzone przez genealogów-amatorów, jak i instytucje państwowe. Dlatego zanim zaczniemy odwiedzać archiwa, dokładnie prześledźmy największe metrykalne zasoby internetowe.

Internet:

- https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/
- https://geneteka.genealodzy.pl/index.php
- https://genealodzy.pl/
- https://www.familysearch.org/en/
- https://agad.gov.pl/
- https://metryki.genbaza.pl/
- http://www.basia.famula.pl/
- http://www.agad.gov.pl/inwentarze/testy.html
- https://jzi.org.pl/

Pracownia Historii Mówionej

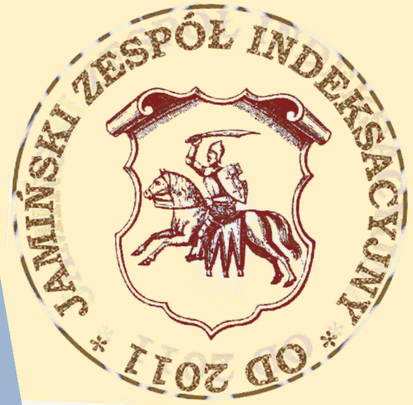

Lokalni pasjonaci

Zasoby internetowe są olbrzymie, składają się na nie bazy danych tworzone przez duże serwisy genealogiczne rozsiane po całym świecie oraz bazy danych udostępniane przez instytucje. Do tego dochodzą dane opublikowane przez prywatne osoby i pasjonatów historii. Warto w swoich poszukiwaniach skorzystać z pracy lokalnych pasjonatów i instytucji zajmujących się lokalną historią. Może się zdarzyć, że istnieje zdjęcie naszej prababci, którego nie widzieliśmy wcześniej, albo sąsiad ze szkolnej ławki wspomina naszego dziadka.

Pracownia Historii Mówionej

Jamiński Zespół Indeksacyjny

Grupa pasjonatów, która zajmuje się odczytaniem, przepisaniem i zindeksowaniem ksiąg parafialnych.

Pierwotnie zakres ich działań obejmował parafię Jaminy, obecnie poszerzono prace o okoliczne parafie: Adamowicze (Адамавічы), Augustów, Bakałarzewo, Bargłów, Berżniki, Dąbrowa, Filipów, Hołynka (Галынка), Jaczno, Jaminy, Janówka, Jeleniewo, Kaletnik, Karpowicze, Klimówka, Kopciowo (Kapčiamiestis), Krasnopol, Krasnybór, Kundzin, Kuźnica, Lejpuny (Leipalingis), Lipsk, Liszkowo (Liškiava), Łabno (Лабна), Nowy Dwór, Odelsk (Адэльск), Perstuń (Перстунь), Pruska, Przerośl, Puńsk, Raczki, Rajgród, Różanystok, Rydzewo, Rygałówka, Sejny, Sokółka, Sopoćkinie (Сапоцкін), Studzieniczna, Suchowola, Suwałki, Sylwanowce (Селіванаўцы), Szczebra, Sztabin, Teolin (Цеалін), Wigry, Wiżajny, Żyliny.

Opracowane księgi można znaleźć na ich stronie internetowej: jzi.org.pl.

Pracownia Historii Mówionej

Raczkowskie Archiwalia

Najstarsze archiwum społeczne na Suwalszczyźnie. Poświęcone głównie historii dawnych gmin Dowspuda i Koniecbór oraz obecnej gminy Raczki. W tej chwili w zbiorach RA znajduje się ponad 80 tysięcy skanów fotografii i cyfrowych dokumentów, pozyskanych od kilkuset osób, m.in. przedwojenne fotografie, świadectwa z okresu międzywojennego, dokumenty przekazane przez żydowską rodzinę w 1939 roku, dokument ze znakiem wodnym z okresu Pacowskiego oraz wiele fotografii z początków XX wieku.

Część archiwaliów można obejrzeć w mediach społecznościowych: www.facebook.pl/raczkowskie.archiwalia. Z twórcą Raczkowskich Archiwaliów, Marcinem Halickim, można skontaktować się także drogą e-mailową: raczkowskie.archiwalia@gmail.com.

Pracownia Historii Mówionej

SuwGenePedia,
czyli suwalskie wędrówki genealogiczne

Projekt zainicjowany przez Artura Bychowskiego, genealoga-amatora, dr Krzysztofa Snarskiego z Muzeum Okręgowego w Suwałkach oraz ks. Dawida Banacha z Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Suwałkach mający na celu stworzenie Suwalskiego Towarzystwa Genealogicznego.

SuwGenePedia ma być pomocą w tworzeniu małych, rodzinnych drzew genealogicznych w oparciu o tworzącą się bazę danych, ze szczególnym uwzględnieniem ksiąg Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Suwałkach.

SuwGenePedia to także szereg spotkań edukacyjnych, mających na celu szerzenie wiedzy o genealogii.

Kontakt: suwgenepedia@gmail.com.

Pracownia Historii Mówionej

Pracownia Digitalizacji i Historii Mówionej
Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach

Pracownia digitalizuje, opracowuje i udostępnia zasoby archiwalne Suwałk i Suwalszczyzny z książek, czasopism regionalnych i zabytków piśmiennictwa ze zbiorów biblioteki i niepaństwowego zasobu dziedzictwa kulturowego w ramach pracowni historii mówionej. Między innymi zdigitalizowano 27 pozycji książkowych i niemal dwieście numerów „Tygodnika Suwalskiego” z początku lat 90. XX wieku.

Pracownia przeprowadza także wywiady z najstarszymi mieszkańcami Suwałk i regionu – świadkami historii. Główne tematy poruszane w trakcie rozmów to: życie codzienne, II wojna światowa, szkolnictwo, ważne wydarzenia w historii najnowszej Suwałk i Suwalszczyzny, życie kulturalne. Prezentowane są również różnego rodzaju materiały ikonograficzne pozyskiwane od świadków historii (fotografie, dokumenty).

Zebrane materiały są udostępniane prezencyjnie w Pracowni Digitalizacji i Historii Mówionej przy ul. Emilii Plater 33A, a fragmenty wywiadów można obejrzeć i wysłuchać na stronie: digi.bpsuwalki.pl.

Pracownia Historii Mówionej

Porządkowanie domowego archiwum

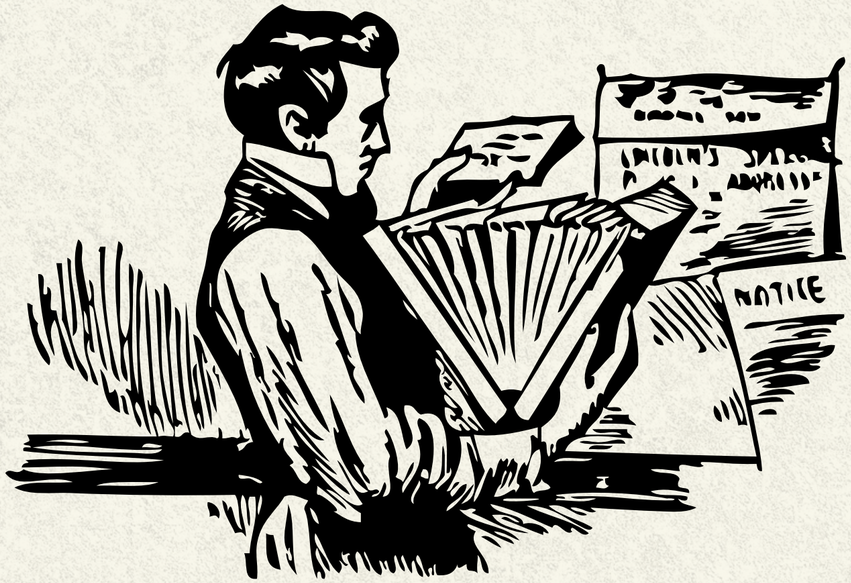

Pora na uporządkowanie zebranych dokumentów i informacji. Nie pomijaj także własnych dokumentów, za kilkanaście lat też będą cennym źródłem informacji. W domowym archiwum oprócz zdjęć i dokumentów osobistych warto także umieścić: świadectwa szkolne, dyplomy, karty biblioteczne, listy, pocztówki, bilety, a nawet drobne pamiątki rodzinne, takie jak biżuteria, fajka dziadka czy modlitewnik babci.

Oto kilka podpowiedzi, które pomogą utrzymać ład w domowym archiwum:

- **opracowanie** – przede wszystkim opisz każdą rzecz najdokładniej jak możesz: skąd ją masz, kto jest na zdjęciu, kiedy zostało wykonane (może w jakimś nieistniejącym już zakładzie fotograficznym?), czyj to wisiorek itd.

- **ochrona** – postaraj się zabezpieczyć dokumenty przed zniszczeniem. Przygotuj osobne miejsce w szafie/pudełko/szufladę/walizkę na ten jeden cel. Dokumenty przechowuj w teczkach z twardymi okładkami, świetnym rozwiązaniem są teczki bezkwasowe, które wydłużą życie zwłaszcza starym dokumentom. Swoje domowe archiwum, co wydaje się oczywiste, należy chronić przed wilgocią, wysoką temperaturą ale także przed działaniem promieni słonecznych. Powieszony na nasłonecznionej ścianie portret dziadka szybko wyblaknie, zdjęcia też ulegną zniszczeniu. Słońce sprawia, że papier fotograficzny kruszeje i żółknie, a kolory blakną.

- **kopie** – jeśli nie musisz, nie korzystaj z oryginalnych wersji dokumentów, wykonaj kserokopie oraz przygotuj wersję cyfrową – fotografię lub skan. Kopie cyfrowe przechowuj w dwóch miejscach, nie polegaj jedynie na płytach CD-ROM lub dyskach zewnętrznych, każdy nośnik z czasem ulega zużyciu i może stwarzać problem z odczytaniem danych po latach.

- **rozmowy** – poinformuj rodzinę, że porządkujesz archiwum, ponownie porozmawiaj z najstarszymi członkami rodu, może przypomną sobie szczegóły, o których nie powiedzieli wcześniej. Gdy masz już zebrane informacje o osobach, spróbuj dopasować miejsca, w których zostały wykonane zdjęcia. To właśnie jest historia mówiona.

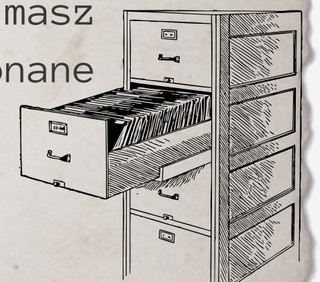

POWODZENIA!

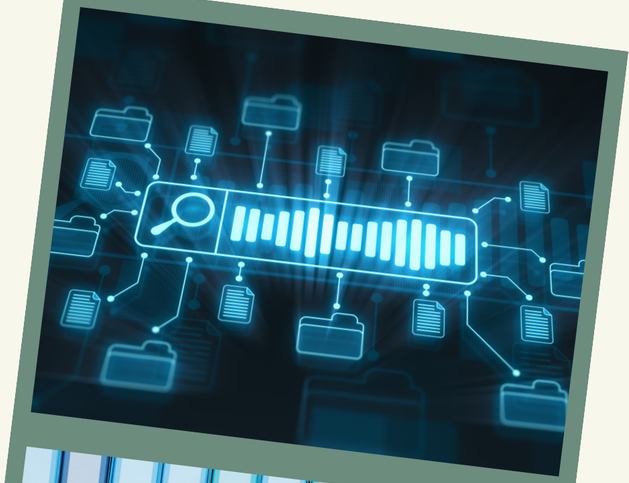

A z ciekawymi historiami przodków zapraszamy do Pracowni Digitalizacji i Historii Mówionej Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej przy ulicy Emilii Plater 33A w Suwałkach!

Pracownia Historii Mówionej